

Memo: Communicatierichtlijn RRP richting nationale stakeholders**Aanleiding**

Er is veel interesse voor het Nederlands RRP, van zowel binnenlandse stakeholders als onze buurlanden. Het is van belang om eenzelfde lijn uit te dragen omdat departementen veel bevroegd worden. Daartoe is deze richtlijn opgesteld, die periodiek van een update zal worden voorzien. De volgende update is voorzien in de eerste helft van november.

Kernpunten

- Gevraagd wordt de volgende redeneerlijn uit te dragen (bijvoorbeeld bij gesprekken met stakeholders, debatten, en beantwoording van vragen):
 - Het kabinet verkent op dit moment de mogelijkheden die de Recovery and Resilience Facility (RRF) Nederland biedt.
 - Het kabinet kan nog niet vooruit lopen op de inhoud en proces van het nationaal herstelplan dat zal worden ingediend.
 - De onderhandelingen in Brussel zijn nog in volle gang, en de criteria, inhoud, en proces zijn zodoende onderhevig aan verandering.
 - Naar verwachting zal begin november meer duidelijkheid gegeven kunnen worden.
- Met het oog op de verkiezingen en nog te verkrijgen politieke sturing wordt opgeroepen terughoudend te zijn over concrete projectvoorstellen tijdens gesprekken met stakeholders.
- EZK zal vanuit de coördinerende/regie rol geen gesprekken voeren met stakeholders tijdens de eerste verkennende fase van het Nederlands RRP. Departementen worden opgeroepen, indien zij dit nodig achten, deze gesprekken zelf te faciliteren.

Toelichting

- Met het oog op de verwachte MR-behandeling is de huidige redeneerlijn passief. Na een MR-behandeling zal de lijn van een update worden voorzien.
- De Europese Commissie heeft aangegeven dat zij het belangrijk vindt dat stakeholders meegenomen worden bij het vaststellen van een RRP. Dit leidt ertoe dat veel vragen bij departementen binnenkomen. Indien departementen in gesprek gaan met stakeholders over investeringsprojecten dient er, naast de redeneerlijn, aandacht te zijn voor de volgende boodschappen:
 - Een RRP moet met beperkte middelen invulling geven aan veel beleidsuitdagingen in Nederland. Gegeven de breedte van mogelijkheden is de kans klein dat een investeringsproject op elk terrein in het plan belandt. De keuze bestaat namelijk zowel uit projecten die vanuit het veld richting departementen worden gecommuniceerd, als uit projecten die al op de plank liggen, en projecten en uitgaven in het kader van hervormingen waar al besluitvorming over heeft plaatsgevonden sinds 1 februari 2020 (zoals het Groeifonds en duurzame inzetbaarheid ouderen) worden hierin meegenomen.
 - Gegeven alle mogelijkheden staat de kwaliteit van projecten voorop. De Europese criteria vormen hierbij de basis. Investeringsprojecten moeten in lijn zijn met de landspecifieke aanbevelingen voor Nederland en de beleidsprioriteiten van de Europese Commissie (klimaat, digitalisering & werkgelegenheidsherstel). Hiernaast dienen de potentiële investeringen van goede onderbouwing te zijn voorzien bijvoorbeeld op doeltreffend- en doelmatigheid. De Commissie wenst tevens dat er enige coherentie is tussen investeringen en hervormingen (bijv. wijzigingen in regelgeving). Het beschrijven van een dergelijke samenhang is in een latere fase van het RRP noodzakelijk.
 - Het RRP is geen fonds, maar een envelop waarmee het kabinet met terugwerkende kracht publieke investeringen gefinancierd kan krijgen. Er is geen sprake van een toewijzingsmechanisme voor middelen. De voorstellen moeten eerst zelf gefinancierd worden.
- Een inventarisatieronde kan pas gestart worden na de MR-behandeling. Indien departementen overtuigd zijn van de kwaliteit van voorstellen die zijn ingediend door nationale stakeholders, kunnen deze meegenomen worden bij een inventarisatie.
- Sommige stakeholders lijken te denken dat er een deadline op 15 oktober 2020 is. Dit is incorrect. Vanaf dit moment kunnen lidstaten namelijk conceptplannen indienen bij de Commissie. Definitieve indiening kan tot april 2021, en tussen oktober en april in de daaropvolgende jaren. Aan de stakeholders is het advies helderheid uit te dragen over de verschillende deadlines, en dat we in nauw contact met de Commissie hierover zijn.

Bijlage 1: Factsheet RRF

In deze bijlage zal kort worden geschetst wat er vanuit de Commissie reeds bekend is over het RRF. Dit kan desgewenst met nationale stakeholders gedeeld worden.

Algemeen

- De Europese Raad bereikte op 21 juli jl. een akkoord over het volgende Meerjarig Financieel Kader (MFK) en het Europees herstelinstrument (*Next Generation EU*). De RRF heeft een omvang van €672,5 miljard en is daarmee het grootste onderdeel van het herstelinstrument ter grootte van €750 miljard.
- De RRF bestaat uit €312,5 miljard aan subsidies en €360 miljard aan leningen.
- Over de uitwerking van de RRF, waaronder de beoordelingscriteria van de herstelplannen, wordt op dit moment nog onderhandeld. De triloof fase, waarin de Commissie, de Raad en het Europees Parlement onderhandelen, zal waarschijnlijk in november starten. In de uitwerking van de RRF is het voor Nederland van belang dat onder andere de herstelplannen in lijn zijn met de landenspecifieke aanbevelingen uit het Europees Semester en dat de plannen effectief bijdragen aan de groene en digitale transitie, alsmede werkgelegenheidsherstel.
- De allocatie van 70% van de middelen vindt plaats o.b.v. bevolkingsomvang, inverse van bbp per capita en gemiddelde werkloosheid in 2015-2019. Dit deel van de middelen moet door de Europese Commissie worden gecommiteerd in 2021 en 2022. De overige 30% wordt gealloceerd o.b.v. het bbp-verlies in 2020 en de cumulatieve bbp-verliezen in 2020-2021 (berekend in 2022). Dit deel moet worden gecommiteerd in 2022.
- Na een initiële voorfinanciering vanuit de Europese Commissie van maximaal 10% (indien aangevraagd), moeten relevante mijlpalen en doelstellingen behaald worden voordat de middelen worden uitgekeerd. Deze mijlpalen en doelstellingen moeten behaald worden binnen de periode 2021-2026. Nederland kan aanspraak maken op een verwachte allocatie van €5,6 miljard euro. Nederland zal niet opteren voor een lening.
- Vanaf 15 oktober 2020 kunnen lidstaten conceptplannen indienen bij de Commissie. Voor definitieve plannen geldt een deadline van 30 april 2021, en tussen oktober en april in de daaropvolgende jaren.

Europese criteria

- De voorlopige voorwaarden uit een RRF-verordening stelt dat het RRF moet voldoen aan de volgende criteria:
 - A. Plan moet effectief bijdragen aan uitdagingen geïdentificeerd in de landspecifieke aanbevelingen of in andere documenten die officieel door de Europese Commissie zijn aangenomen in het Europees Semester;
 - B. Plan moet maatregelen bevatten die effectief bijdragen aan de groene transitie of uitdagingen die zijn ontstaan door deze transitie (minstens 37% van de RRF-gelden moeten bijdragen aan klimaat).
 - C. Plan moet maatregelen bevatten die effectief bijdragen aan de digitale transitie of aan uitdagingen die zijn ontstaan door deze transitie (minstens 20% van de RRF-gelden moet bijdragen aan de digitale transitie);
 - D. Plan moet een blijvende impact hebben op de lidstaat (ofwel beleid, ofwel instituties);
 - E. Plan moet effectief bijdragen aan het versterken van het groeipotentieel, werkgelegenheid en economische en sociale weerbaarheid van een lidstaat, het mitigeren van de economische en sociale impact van de crisis en bijdragen aan economische, sociale en territoriale cohesie. Ook moet het plan voldoen aan het do-no-harm-principe voor klimaat en milieu;
 - F. De geschatte kosten van het plan zijn redelijk, plausibel en proportioneel om de verwachte impact op de economie en werkgelegenheid te adresseren;
 - G. Plan bevat maatregelen voor de implementatie van hervormingen en publieke investeringsprojecten als coherente acties;
 - H. Het voorstel van de lidstaat moet een effectieve implementatie van het plan verzekeren, inclusief een haalbaar tijdsplan, mijlpalen en doelen en de gerelateerde indicatoren.
- Lidstaten worden door de Commissie beoordeeld op deze criteria op een schaal van A (hoogste score) tot C (laagste score). In het voorlopig akkoord is vastgelegd dat lidstaten een A-score moeten hebben op criteria a, b, c en e. Voor de rest van de criteria moet een meerderheid van A's over B's gescoord worden zonder C's.
- Uitgaven moeten additioneel zijn aan bestaande of geplande EU-uitgaven (bv. JTF). Lidstaten worden aangemoedigd synergieën met andere Europese instrumenten te zoeken.
- Bovenstaande criteria kunnen in de praktijk nog tot onduidelijkheid leiden. De Commissie heeft een handleiding gepubliceerd waarin zij meer informatie geeft over de inhoud en de reikwijdte van een herstelplan.